

Přílohy

Příloha A: Osnova polostrukturovaného rozhovoru

- 1) Jak významné je téma decentralizované spolupráce v současné době pro Jihlavu/Kraj Vysočina?
- 2) Jaké právní nástroje (smlouvy, memoranda atd.) užívá město/kraj k navazování decentralizovaných spoluprací a proč?
- 3) Jaké znáte právní nástroje, kterými je možné spolupráci uzavírat?
- 4) Jsou cíle města/kraje v rámci decentralizované spolupráce spíše hodnotové, zájmové, nebo kombinace obojího?
- 5) Zdá se vám důležité, aby dohody tohoto typu byly závazné, nebo je vhodná spíše jejich nezávaznost?
- 6) Jak moc při spolupráci dochází k propojování dalších menších institucí jako např. škol či podniků mezi partnerskými městy?
- 7) Otázka pro Jaroslava Vymazala: Od roku 2008 Jihlava spolupracuje s Užhorodem a od roku 2010 s nimi máme uzavřenou smlouvu o spolupráci. Mohl byste nejprve popsat na jakém základě (právním i faktickém) fungovala spolupráce v letech 2008-2010 a poté proč jste jako tehdejší primátor dospěl k závěru tuto spolupráci podpořit uzavřením smlouvy?
- 8) Otázka na Petra Ryšku: ve tvém volebním období Jihlavu oslovilo město Zgierz v Polsku. Prý zejména kvůli tomu, že obě města mají v erbu ježka. Kolik je na tom pravdy? A co Jihlavě tato spolupráce přináší?
- 9) Jak v současné době probíhá spolupráce s městem Užhorod/Zakarpatskou oblastí? Jak je tato spolupráce ovlivněna probíhajícím vojenským konfliktem?
- 10) Vnímáte nějaké zásadní rozdíly mezi spoluprací s městy Heidenheim, Zgierz, Užhorod či Purmerend (u kraje rozdíly mezi regiony)? Nebo jde vždy spíše o spolupráce podobného obsahu? (zajímá mne například možný rozdíl způsobený státní příslušností dané municipality)
- 11) Město/kraj nemá žádnou obdobnou spolupráci s městem v České republice. Je to čistě proto, že městu/kraji žádná spolupráce nepřišla zajímavá, nebo se dá říct, že města /regiony v cizích státech nám mohou nabídnout něco, co ta česká nemají?
- 12) Získali jste někdy pro decentralizovanou spolupráci finanční, případně jinou podporu od státu či od nějaké nevládní organizace? Jak složité je takovou podporu získat?
- 13) Jak se stavíte k možnosti tzv. spících spoluprací, kdy města mají spolupráci uzavřenou, ale dlouho mezi sebou nic neprovozují, jelikož v daném období ve spolupráci nevidí mnoho užitečného? Má význam uchovávat takový vztah alespoň formálně?
- 14) Myslíte si, že do budoucna má decentralizovaná spolupráce potenciál? Případně jak velký a v čem jej spatřujete?

Příloha B: Vybrané části z rozhovoru s Jaroslavem Vymazalem

Zpracovatel práce: První otázka, na kterou jsem se chtěl zeptat je, jak významné je to téma decentralizované spolupráce v současné době pro Jihlavu? Jak to vy vnímáte?

Jaroslav Vymazal: Tak osobně, já, když se podívám zpátky, tak z mého pohledu ta mezinárodní spolupráce byla pro město velmi přínosná a myslím si, že spolupracovat s dalšími městy i do budoucna je hodně významné, respektive přínosné pro to město. Jednak je to mezinárodní, takže je důležité, aby ty národy spolu komunikovali, a já osobně pokládám za nejlepší spolupráci co já jsem zažil s městem Heidenheim. To mělo hluboký podtext, protože Jihlava, byla z 60% německá, a ti Němci byli vystěhovaní že. Tam byly zprerhané vazby, rodinné vazby a tak. Kolem Heidenheimu se usídlilo hodně těch Němců, kteří přežili a byli vysídleni a oni vytvořili komunitu, která nějakým způsobem, tehdy možným, ještě za socialismu, komunikovala s Jihlavou a po otevření hranic sem pravidelně dodnes jezdí několik autobusů (*pozn. Zpracovatele: s Němci z Heidenheimu*). A oni poté požádali Heidenheim o nějakou spolupráci a na základě toho potom vznikla spolupráce i mezi městy. Vzpomínám si na to, že bylo velké zasedání v Heidenheimu, kde se současné vedení města, a to předchozí sešli ve velké zasedací místnosti a v podstatě došlo k takovému vzájemnému odpuštění. Pro ty, co to přežili a pro jejich potomky to byla obrovská úleva, když jsme si vzájemně řekli „Ano, fašisti, byli to Němci. Způsobili Vám obrovské příkoří. Ale vy jste nám tím, že jste nás vystěhovali a některé naše děti či lidé to nepřežili či ztratili své domovy, tak pro nás to bylo celoživotní trauma také.“ Takže to si myslím že byl obrovský počin. ...

...

Zpracovatel práce: Co se týká podkladových dokumentů pro tu spolupráci, ať už to mohou být memoranda, nebo třeba dohody, chtěl bych se zeptat jaké takové nástroje znáte, nebo jste měl možnost se s nimi ve funkci potkat?

Jaroslav Vymazal: Tak v podstatě... ty memoranda to jsou takové nevymahatelné, ale v rámci gentlemanství, tak jak dříve byli gentlemani a dali si slovo a platilo to, tak já to беру jako takový projev gentlemanství. Ale tady přeci jenom to nejsou dva chlapi, ale jsou to municipality že, takže to nelze jenom takto udělat, a tak se sepíše memorandum. Je to na základě dobré vůle, je to takový deklaratorní akt. Má to tedy deklaratorní význam, ale ne právně vymahatelný.

Zpracovatel práce: Já jsem právě nikde nenašel nic, co by říkalo, že je možné založit závaznost či vymahatelnost, ať už jakoukoliv těchto těchto partnerských dohod. Vy tedy předpokládám o ničem takovém také nevíte?

Jaroslav Vymazal: Vůbec nevím. Asi co mohlo být závazné bylo, když jsme měli s Purmerendem ty baráky že (*pozn. Zpracovatele: Jihlava a Purmerend měli nějakou dobu bezplatně k užívání každý jeden dům, ve městě toho druhého, kde se mohli ubytovávat spolky a občané z druhého města, kteří přijeli na návštěvu*). Tam už to muselo být podloženo nějakým řádem, že ten barák budeme provozovat tak a tak, že účastníci si klíče vyzvednou tam a tam, osoba ta a ta musí zajistit, že odpadky budou vynášeny tam a tam. K tomu byla tuším smlouva, ve které mohla být nějaká sankce v případě porušení, to tam asi i bylo. Myslím si, že to bylo nastaveno asi tak, jako když někdo někomu pronajímá dům, protože vím, že když jsem tam byl, tak že tam byl ten řád a vím, co jsme museli všechno dělat včetně těch odpadků a tak dále. Takže

tam musela být nějaká smlouva o výpůjčce, nebo zapůjčení oboustranném, ale ta spolupráce jako taková, že by byla závazná, to ne asi.

Zpracovatel práce: Takže dohoda o spolupráci ne, ale pak třeba některé dílčí věci, tak už pak závazné být mohou? A řídilo se tohle tedy konkrétně tamním právem?

Jaroslav Vymazal: Ano, to určitě tamním a zase u nás naším. A to byly nějaké ty provozní řády budovy, nebo něco takového. Návštěvní řád to bylo nazvané.

Zpracovatel práce: No a zeptám se, kdyby ta dohoda o spolupráci, teď si odmysleme tu praktickou stránku, jak by to mohlo, nebo nemohlo fungovat, ale kdyby byla závazná, tak přijde Vám, že by to bylo lepší, nebo vám přijde v pořádku, že jsou tyto dohody nezávazné a spíše byste preferovat tuto nezávaznost?

Jaroslav Vymazal: Určitě nezávaznost. Jednoznačně nezávaznost, protože jestliže mám zájem se někde inspirovat a na druhou stranu i ochoten předávat své zkušenosti, tak to dělám při své dobré vůli a neočekávám, že tam dojde k nějakým střetům. A pokud ta spolupráce nefunguje tak, jako třeba ten Purmerend už v tom neviděl další smysl, no tak se to zkrátka ukončí bez nějakého váhání. ...

...

Příloha C: Vybrané části z rozhovoru s Hanou Hajnovou

Zpracovatel práce: Na začátek bych se tě chtěl zeptat, jak významné je téma decentralizované spolupráce v současné době pro Vysočinu.

Hana Hajnová: No myslím si, že velmi významné. Byť samozřejmě zahraniční politika, ta nejvyšší, se odehrává na úrovni státu, jako ministerstva zahraničních věcí, tak pro ty kraje je to poměrně důležité. Jednak tím dáváš na venek nějaký psychologický signál, a my jsme třeba hned na začátku funkčního období rozvázali spolupráci s čínskými a běloruskými regiony, protože v tom prostě nevidíš přínos. Zároveň je ta spolupráce důležitá v tom, že pro tebe může být příležitostí. A záleží příležitostí pro co. Může to být příležitost pro rozvoj škol, pro rozvoj firem a podle toho co si vybereš, tak můžeš hledat partnery, kteří tě v tom posunou. Takže typicky nás v oblasti kybernetické bezpečnosti mílovými kroky posouvá spolupráce s Taiwanem. Ta je velmi blízká. Máme třeba jednu z nemocnic, která je v jejich bezpečnostním systému a my to srovnáváme s těmi zbývajícími čtyřmi, které máme ve svém systému, a díky tomu se můžeme zlepšovat. Ale tohoto dosáhneš právě ve chvíli, kdy máš tu spolupráci poměrně těsnou a řekla bych až přátelskou. Takže pro mne ta spolupráce na úrovni regionů je strašně důležitá, zejména tedy v oblasti regionálního rozvoje.

Zpracovatel práce: Já možná hned ze začátku odbočím od těch otázek. Jenom abych si to upřesnil, když jsi zmiňovala ten Taiwan. Já jsem se díval a neviděl jsem, že bychom ho měli vypsáný na kraji na stránkách.

Hana Hajnová: Nemáme.

Zpracovatel práce: Takže ta spolupráce tam není na podkladě nějaké oficiální dohody, ale je to jenom taková jako spolupráce ze známosti politických reprezentací?

Hana Hajnová: Ano, to je dané diplomaticky, protože ani stát s nimi oficiálně nemá žádnou spolupráci, jo? (smích) Protože my se jako stát samozřejmě tváříme, že tou státní entitou je pro nás Čína jako taková, ale Taiwan si vybudoval takovou pozici, řekněme v tom technologicko-businessovém světě, že je to poměrně atraktivní partner pro jakýkoliv druh spolupráce. A ano, nemáme ho na papíře, jako že bychom měli uzavřené partnerství, protože to z mnoha důvodů, včetně těch diplomatických není možné. ...

...

Zpracovatel práce: Dobře, díky. Zeptám se, když přejdeme k těm regionům, kde máme nějaký ten právní podklad, tak jaké právní nástroje, myšleno nějaké memoranda nebo dohody, Vysočina využívá. Typově.

Hana Hajnová: Většinou je to memorandum o spolupráci. Je to takový ten asi nejobecnější právní dokument. Nevybavuji si, že bychom kdykoliv měli jiný typ smlouvy. Případně je to, že jsme v nějakém mezinárodním uskupení – typicky Evropský region Dunaj-Vltava. To je něco, čemu bychom asi řekli spolek u nás v českém právním řádu. Je to uskupení, které má svoje stanovy. Nemá tedy IČO ani statut, to na sebe vezme jeden z těch členských regionů, ale funguje na základě společných stanov.

...

Zpracovatel práce: Myslíš si, že kdybychom zvažovali nějakou právní úpravu, dejme tomu nějaký zákon tady o partnerství obcí a krajů, nebo něco na tento způsob, mohlo by to pro nás a pro ty spolupráce být k užitku? Je tam něco, co by stálo za to právně upravit?

Hana Hajnová: Hmm. U nás je to hrozně těžké, protože my na úrovni těch samospráv nemáme úplně žádné velké kompetence. A já si nejsem jistá, jestli je to o právní úpravě toho smluvního vztahu, nebo spíš o úpravě veřejné správy vůbec. Protože když se podíváš třeba do Rakouska, tak ano, je to spolková země. To znamená, že každá z těch spolkových zemí má mnohem větší kompetence na té regionální úrovni, než máme my. A já tam pak vidím určitý typ bariéry, kdy my bychom teď třeba chtěli řešit propojování distribučních soustav a je to hodně specifické třeba pro jih Vysočiny, který je dlouhodobě poddimenzovaný, ty dráty jsou tam ve své podstatě ještě jako na klackách, a my pro ně (*pozn. Zpracovatele: pro Dolní Rakousko*) vlastně nejsme partner, protože ta kompetence toho rozhodnutí na české straně není rozhodnutím nás jako vedení kraje Vysočina, ale musíš jít na stát, musíš jít na ministerstvo průmyslu a obchodu, nebo musíš jít prostě na ČEPS a bavit se s někým na té státní úrovni. A to je těžkopádné. Jako hodně těžkopádné. To znamená, že další rozvoj, nebo prohloubení té spolupráce podle mě není dané tím smluvním vztahem, ale spíše tím, co my máme reálně za kompetence v rukou. Tím ale neříkám, že by se měli nutně ty kompetence krajům posilovat. Na tohle fakt nemám ucelený názor. Ono to má vždycky nějaké plusy a mínusy. Zároveň je potřeba si uvědomit, že ty naše kraje jsou strašně malé. Možná ne všechny rozlohou, ale třeba počtem obyvatel. Takže to by byla radikální proměna myšlení toho fungování. ...

...

Příloha D: Vybrané části z rozhovoru s Vítězslavem Schrekem

Zpracovatel práce: Tak já bych se tě jako první otázku zeptal, jak významné je téma té partnerské spolupráce v současné době podle tebe pro Kraj Vysočina?

Vítězslav Schrek: Je to určitě téma, které je takové nadstavbové, to znamená: dalo by se zjednodušeně říci, že pokud by taková spolupráce neexistovala, tak že by to nemuselo mít úplně nějak zásadně negativní dopad na kraj a na rozvoj a tak dále. Na druhou stranu víme, že partnerské vazby vytváří nějaké možnosti, nějaký potenciál, a to samotné partnerství je většinou nějaká deklaráce na něčem dál participovat a spolupracovat. Často jsou na začátku vymezeny nějaké oblasti možné spolupráce tam, kde by se dala předpokládat. Ta se velmi často rozvine do fáze, kdy se na sebe navážou nějaké další, třeba místní, subjekty nebo organizace, nebo prostě složky. Některé třeba usnou, ale často to vytvoří nějaké úplně nové příležitosti, které předtím definovány nebyly. Takže pro ten kraj je to určitě prospěšné. Kdybych to dal na váhu – peníze vynaložené na to partnerství za přínos, tak bych řekl, že ten přínos rozhodně převažuje nad těmi vynaloženými náklady, které jsou v podstatě marginální v rozpočtu kraje.

...

Zpracovatel práce: Zeptám se teď k dokumentům, které jsou podkladem pro tu spolupráci, třeba nějaké smlouvy, memoranda. Jaké Vysočina teď užívá, respektive má třeba k těm současným partnerstvím?

Vítězslav Schrek: Je to různé a záleží nakolik je ta spolupráce institucionalizovaná. Úplně asi to nejpevnější a nezákladnější je partnerství podepsané na základě nějakého memoranda, nebo partnerské smlouvy mezi těmi regiony. To znamená: existuje memorandum o spolupráci a takovouto smlouvu máme podepsanou třeba s francouzským regionem Grand Est, s Dolním Rakouskem a s Nitranským krajem na Slovensku, se Zakarpatskou oblastí Ukrajiny... a to jsou všechno naši zahraniční partneři. Pak máme několik jaksi navázaných partnerských vazeb, které jsou také poměrně pevné a dlouhodobé, ale nejsou takto institucionalizované, protože tu partnerskou smlouvu o spolupráci, nebo to memorandum schvaluje vždycky krajské zastupitelstvo usnesením. Na druhé straně to většinou schvaluje regionální vláda, anebo v některých případech, ke kterým se dostanu, které jsou v tuhle chvíli v nějaké fázi vyjednávání, to schvaluje třeba ministerstvo vnitra. Pak jsou ty méně institucionalizované vazby a partnerství. Tam to stojí spíš hodně na osobních kontaktech. Většinou je nositelem někdo z radních, nebo někdo z úřadu, nějaký vedoucí odboru. A tam třeba máme velmi intenzivní spolupráci, uvedu Finsko, Estonsko anebo Taiwan. Protože tam ty vazby jsou opravdu pevně propojené. Co se týká Taiwanu, tak my s nimi dlouhodobě spolupracujeme už z doby, kdy byl hejtmanem Miloš Vystrčil, tak se navázala ta spolupráce a stojí to především na oblastech IT a oblastech digitalizace, zdravotnických projektů, které se věnují digitalizaci, tak to je taková pevná součást. Co se týká třeba Finska a Estonska, tam jsou hodně projekty propojené buďto školstvím, tam sehrává významnou roli třeba naše organizace „Vysočina education“, která tam má partnerské vazby a předává je dál na jednotlivé instituce, jednotlivé školy. A to samé Estonsko, se kterým spolupracujeme v oblasti IT, v oblasti digitalizace a v oblasti vzdělávání.

...

Zpracovatel práce: Když se ještě vrátíme k právní stránce těch spoluprací, tak se chci zeptat. Ony jsou, alespoň z toho, co jsem se zatím dočetl a pochopil, vlastně nezávazné, byť je tam sepsané nějaké memorandum, nebo dohoda. Chci se tě zeptat jestli, když by to bylo možné, např. z hlediska mezinárodního práva a tak, jestli by ti dávalo smysl, aby ty spolupráce závazné byly? Jestli by to podle tebe přineslo něco užitečného do toho vztahu?

Vítězslav Schrek: Jako aby byly vymahatelné?

Zpracovatel práce: No, ano.

Vítězslav Schrek: Já si nemyslím. Když to nefunguje, tak to nemá smysl. Tyto přeshraniční partnerství musí fungovat, pokud to nejsou projekty jasně dané indikátory, penězi, pokud jsou to partnerství, tak mají fungovat na oboustranném zájmu a vůli. Jakoukoliv vymahatelnost, protože jsou to deklaratorní partnerství, tak jakákoliv vůle vymáhat ty věci si myslím, že by tomu neprospěla. Musí to fungovat přirozeně, musí tam být někteří nositelé, buďto jsou to hejtmani, nebo to může být někdo jiný, ale musí to fungovat na vzájemné, oboustranné chuti to partnerství dělat.

...

Příloha E: Vybrané části z rozhovoru s Petrem Ryškou

Zpracovatel práce: Jak významné je téma spolupráce mezi územními samosprávami v současné době pro Jihlavu?

Petr Ryška: Tak co se týče důležitosti, tak je to spíš jedno z těch okrajovějších témat. Samozřejmě není to nosné téma. Nicméně ze společenského hlediska si myslím, že je celkem důležité, protože je to v podstatě výměna zkušeností mezi různými oblastmi.

Zpracovatel práce: Dobře. Při té spolupráci, respektive při jejím uzavírání, jaké právní nástroje město používá? Myšleno třeba nějaká memoranda, smlouvy?

Petr Ryška: Teď jsi to vyjmenoval celé. Memoranda a smlouvy. (*smích*)

Zpracovatel práce: Dobře, dobře. Znáš ještě nějaké jiné právní nástroje, kterými by bylo možné tu spolupráci uzavírat?

Petr Ryška: V podstatě asi ne. Pak tam mohou být nějaké další ústní dohody, ale pak už to není právní akt.

Zpracovatel práce: Jasně. Takže dohody s tou další politickou reprezentací, ale ne už jakkoliv stvrzené.

Petr Ryška: Přesně tak. Máme třeba vzájemné dobré vztahy s jinými městy, například Pirkkala ve Finsku, ale není tam žádná smlouva, žádné memorandum, nic. Akorát my jsme je pozvali sem na naše akce a oni tam zvou některé subjekty třeba na hokejovou školu tam k nim.

Zpracovatel práce: Můžu se jen zeptat proč potom s některými těmi městy máme oficiálně nějaký dokument, ve kterém je ta spolupráce deklarovaná a u jiných ne?

Petr Ryška: Tak pokud je tam ta spolupráce deklarovaná a je to tedy nějaká smlouva, tak většinou s tou smlouvou se váží i nějaké předpisy, respektive usnesení, které jsou na radě města, nebo na zastupitelstvu města schváleny a vlastně ta spolupráce a ta výměna v těch jednotlivých oblastech, ať už třeba sportovní, kulturní, školské, tak je jednodušší, protože je to už podle nějakých pravidel, které jsou s tím udělané.

...

Zpracovatel práce: U těch dohod mezi městy, dávalo by ti smysl, aby byly závazné, nebo bys spíše preferoval nezávaznost? Teď se nebavíme o tom, jak to je, nebo být může, ale zkrátka, kdyby sis mohl vybrat?

Petr Ryška: Tak já si myslím, že pokud je to na takovéto dobrovolné bázi, tak že to musí být výhodné, nebo zajímavé pro obě strany. Tak si myslím, že ta nezávaznost je asi lepší, protože v okamžiku, kdy by to pro jednu stranu nebylo zajímavé, tak to prostě stejně skončí.

...